

EDITORIAL

Unio, unio, unio

Provablement es la paraula mes usada pel **valencianisme**, especialment pel politic, pero dona l'impressio de que el terme es usat en una unica intencio: quedar be davant l'auditori. Perque pareixeria que realment l'unio que es persegueix es aquella que no es basa en el respecte mutu i en acorts per a conseguir conjuntament uns objectius; es només un terme buit que dona bona imatge de qui l'utilisa pel sentit positiu que implica, pero que a la fi no es mes que —en els parametres en els que nos movem— un **postureig** per a seguir dividits, quan no una excusa per a l'enfrontament.

No fara ni mes i mig que **algun lider** d'estos partidets valencians que naixen de la nit al mati, com si es tractara d'un esclat de fons en terreny humit i climatologia adequada, va dir, mes o manco, allo de: "O tots en mi, o yo a la meua", deixant mocats als representants d'uns atres partidets que tambe es presenten com a valencianistes i que havien acodit a la reunio en l'idea d'acostar postures i arribar a acorts. Resulta dificil entendre que se presente una plataforma que unix a tres partits d'ambit autonomi i a varies agrupacions o formacions politiquies locals..., i que no hagen transcorregut ni dos setmanes per a que se'n presente una atra en la que figura el dirigent al qui hem aludit.

Pareix que la situacio no te remei i que es impossible anar baix una **unica marca**. Si be les diferencies ideologiquies poden ser menors, les actuacions —¿ambicions?— d'alguns d'estos "liderets" fan prou que pensar; mes, si recordem que alguns d'ells formaren part de llistes o militaren en el partit que mes mal ha fet a **Valencia** culturalment, economicament i politicament parlant: el de los "**populares**".

Cadascu es responsable dels seus actes, i tambe de la seua trayectoria; per a **blanquejar-la** es precisaria un "acte de contricció" public i creïble. Esmenar els errors i baixar dels pedestals de fanc, que a la minima se quartegen, es imprescindible per a donar credibilitat.

Si hi ha voluntat tambe ha de hi haure humilitat, i esta es necessaria per a obrir portes, fer correr l'aire, sanejar projectes i sobre tot oferir uns objectius de futur ad esta societat nostra anestesiada per la bonança del clima. Uns **objectius** que han de superar lo de sempre, que han de treballar per a conseguir realment una **finançacio justa** que no han segut capaços de conseguir els

del **Botanic**; desbloquejar projectes o potenciar-ne d'atres, com el del **Port de Valencia**; procurar una **vertebracio** de tot el territori valencià, lo qual passa per modernisar i afrontar noves infraestructures; valorar el sector agricola —la seua recuperacio haura de millorar l'ecologia de les nostres terres, abocades a la desertisacio—; procurar l'autosuficiencia energetica; conseguir que s'incorporen les comarques del nord a la **Diocesis de Sogorp-Castello** per a evitar futurs espolis dels nostres veïns del nord —a lo que tan acostumats estan—; i, clar, velar i procurar per la nostra **cultura** recolzant les manifestacions genuïnes i evitant finançar des de lo public lo alie si en aço se perjudica lo propi. La **llengua**, per supost, ocupa un gran paper en est ideari. Pero, en conte de parlar tant d'ella, **actuem**; fem-ho deprenint a usar-la en propietat en tots els temps i circumstancies, fem-ho "consumint" llibres, espectaculs i manifestacions que l'usen en propietat... i, lo que es mes important, no l'utilisem com a arma front a les **comarques no valenciaparlants**, lo que no vol dir que no tinguen els seus habitants, despuix de casi mes de dos segles, certa obligacio de coneixer la llengua valenciana, sense necessitat d'estridencies ni de traduccions.

I tornem a la **unio**. Si esta se vol conseguir no hi ha mes remei que obrir-se al **dialec** i ser sincers en el mateix. Sino, mes val que no nos facen assistir a tant de teatre i cascu que vaja per la senda que millor li convinga; aixina, el debilitat electorat valencianiste per una volta tindra l'excusa perfecta per a pensar en allo del "**vot útil**". Garantisem en eixa possible unio que el vot util siga el valencianiste, decidim que este siga qui nos represente i, si a la fi, conseguida l'unio, els de l'excusa del vot util **voten centralisme i uniformisme**, demostraran que estan ben al marge del valencianisme i que el **poble valencià** no pot contar en ells per a deixar de permaneixer subjugat i poder viure lliure de coercions i ser protagonista sense tuteles del seu devindre. Demostraran que els importa poc este poble i que per ad ells la seua **sumissio** es prioritaria ara i sempre. Sense eixa unio, haurem d'acostumar-nos a anar deixant que el devindre tanscorrega, que el futur es vaja fent present, i que lo valencià siga historia o, com a molt, una cosa pareguda a una reserva espiritual de lo que en uns atres temps fon un **Regne lliure i sobira**.

LA CITA

Nomes en un mon d'homens sincers es possible l'unio.

Thomas Carlyle

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **UNIO, UNIO, UNIO**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- OPINIO: **OPERACIO AVL: IDEOLOGIA, DESINFORMACIO I PREJUÏNS**
- OPINIO: **LA RAE O QUI CALLA OTORGA**
- 3
- JOCS TRADICIONALS (LXXXI): **LA CUCANYA**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **LA VEU DEL ROGLE 3**
- OPINIO: **LA RAE O QUI CALLA OTORGA (Continuacio)**
- 4
- FENT MEMORIA: **CONFECIO DE LA CORONA**
- CORONA POETICA (II): **JOAN ANTONI ALAPONT I PÉREZ**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

No podem esperar a Nadal per a repartir la sort entre els nostres llectors. En el sorteig de la loteria del **9 de juliol de 2022** juguem al

59434

(Participacions de 3 €)

I parlant de repartir... (ya imaginem lo que ve, ¿veritat?): no podem deixar de demanar-los que facen fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts.

ACTIVITATS CULTURALS JUNY DE 2022

Trobarà mes informació dirigint-se a les respectives associacions:

ARACV (Amics de la RACV)
C/ Avellanés, 26. 46003 València C.
Tel: 963 91 69 65

CasalBiB (Casal Bernat i Baldoví)
www.casalbernatiibaldovi.com

Convencio (Convencio Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 València C.
www.gav-valencianistes.com

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.inev.org // info@inev.org

RACV (Real Acadèmia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 València C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle
rogleconstantillombart@gmail.com

2 Juny (dijous) 20 h. Seu del GAV.
ENTREGA DEL PREMI d'Investigació Lluís Alcanyis, a **Jesuàlt Masia** per l'obra *El conflicte identitari. La deconstrucció del valencianisme*.
+Info: **INEV**

7 Juny (dimarts) 19:30h. Salo del Museu del Gremi d'Artistes Fallers (Av. Sant Josep Artesà, Ciutat de l'Artista Faller. València C.)
VIII GALA d'entrega de distincions i premis de l'exercici faller 2021/2022.
+Info: **CasalBiB**

9 Juny (dijous) 19 h. Seu de la RACV.
CONFERENCIA: **Luis Garrido:** "Pascual Fuentes (1721-1768) y la Catedral de Valencia: una aproximación a su magisterio musical en el III aniversario de su nacimiento".
+Info: **RACV**

11 Juny (dissabte) 10:30 h. Porta d'entrada al museu Sant Pio V. València C.
TOTS ELS DIES 9. Homenage a José Aparicio Inglada.
+Info: **Rogle i Convencio**

16 Juny (dijous) 19 h. Seu de la RACV.
CONFERENCIA: **Fernando Sastre:** "La 'Hypnerotomachia Polifili'. Un libro mágico y misterioso".
+Info: **ARACV**

17 Juny (divendres) 11 h. C/ Canal de Navarres. València C.
RECORREGUT CULTURAL
Emilia Cantón explicarà l'arborat del Jardí de Polifilo.
Punt d'encontre: entrada al jardí.
+Info: **ARACV**

(Continúa en la página següent)

OPINIO

Operacio AVL: ideologia, desinformacio i prejuïns

COLABORACIO

L'editorial **Vincle** ha publicat *Operació AVL. El pacte lingüístic dels valencians*, de **Sergi Castillo** (València, 2021).

Es tracta d'una crònica, del passat al present, d'una sèrie de fets que conduïren a la creació de l'**Acadèmia Valenciana de la Llengua**. Te quatre parts: batalla (època de la transició, els 70-80 del segle XX, -pp. 21-93-), negociació (mitant dels anys 90, quan guanyà el **PP** la **Generalitat**, -pp. 95-204-), pau (dictamen del **Consell Valencià de Cultura**, creació i constitució de la **AVLI**, 1998-2001, -pp. 205-274-) i amenaça (període de tutela política de les **Corts**, el conflicte de 2005 en el **Consell** sobre la naturalesa del valencià i la disputa sobre les definicions de valencià i català en el diccionari normatiu, -pp. 275-312-).

Els aspectes destacables són: (1) la narració procedix d'informació de primeríssima mà de quasi tots els protagonistes d'esta història, (2) l'interrelació dels fets en la situació sociopolítica general del **Regne de València** i d'**Espanya** és imprescindible per a comprendre la creació de la **AVLI**, (3) confirma la confluència de dos processos polítics, (intern) les aspiracions desbordades del president de la Generalitat, **Eduardo Zaplana**, i (extern) la necessitat que tenia **José Maria Aznar** dels vots de **CiU** per a ser president del país, i (4) documenta l'intervenció del president català **Jordi Pujol** en tot el procés (publicat en premsa i denunciat fins a la sacietat pel valencianisme no oficial).

Castillo no distingeix i confon l'anticatalanisme i el valencianisme; així, tots els valencianistes que s'oponen són... 'anticatalanistes'.

El relat factual epopeic s'organitza en torn a l'oposició en l'eix del bé i del mal: mon de la llum, saber, racionalitat, altruisme / mon de la foscor, ignorància, irracionalitat, interessos. Açò es trasllada a la caracterització dels actors-persones-institucions. Els de la 'llum' són universitats, **Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana**, entitats catalanistes, els conversos de la **RACV**...; els de la 'foscor' són anticatalanistes, radicals i no dialogants.

En el capítol dels 'deure', hi ha errors (alguns grossos: inexactitud en els autors de la **Gramàtica de la llengua valenciana**, 1982), oblitats significatius (contramanifest de 1999), ocultació de la 'dissidència valencianista', i sobrerrepresentació dels elements 'de palla' del 'valencianisme oficial'.

L'estil periodístic facilita la lectura i el model idiomàtic utilitzat és l'habitual en el catalanisme no genuïnista (aquesta, procedeix...).

Com a detall està molt bé, per tot lo altre és més de lo mateix: ideologia, desinformació i prejuïns.

Antoni Fontelles

OPINIO

La RAE o qui calla otorga

Prop de tres mesos han passat des de que **Convencio Valencianista** i el **Rogle Constantí Lombart** feren entrega d'un escrit en el registre de la **Real Academia Española** (7/03/2022), dirigit al seu director. En acabant d'estos quasi 90 dies, no hem tengut més que el silenci per resposta. Sorpren la descortesia per part de la persona, i molt més per actuar com a president de tan important institució.

En l'editorial del bolletí **187**, del passat mes d'abril, informàvem molt succintament del contingut de l'escrit; en ell sol·licitàvem una revisió de lo que considerem una definició errònea, ademés d'ofensiva per a una major part dels valencians, respecte de la seua llengua pròpia.

Demànàvem que, en el **Diccionari** d'esta institució, se canviara l'actual redacció per al terme '**valenciano**' -en la seua accepció de llengua-, en la que se'l considera "variedad del catalán", i vinguera a adoptar la que in-

clou el **Diccionari General** de la **RACV** ("Llengua romànica parlada en la major part del territori valencià"), o una similar; lo qual no seria sino retornar a una tradició de reconeixement de l'identitat de la llengua valenciana que se trencà en 1975, quan s'introduï la redacció que ara figura.

Eixe canvi al que aludim es feu al nostre entendre en base a dos possibles motius: un, el més pernicios, a que s'haguera fet obediència a pressions rebudes del pancatalanisme; l'altre, el més incomprensible -degut a que presupon mala fe i manipulació interessada per part d'algun carrec acadèmic-, obviament els procediments reglats per a realitzar modificacions en les definicions. Ni en un cas ni en l'altre caben excuses, i si disculpes, tant a la veritat com al sentir majoritari dels usuaris i depositaris patrimonials de la llengua valenciana.

Continúa en la página 3.

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicació és la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **colaborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen durant l'any. I si tens voluntat de

fer alguna puntual aportació econòmica, tambe quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Popular**, és:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

La cucanya

Era una distracció molt competitiva que se realitzava sobretot en les festes populars dels pobles.

Se plantava i afermava en terra un tronc ben recte i d'altura considerable en el que s'havia allisat totalment la seua superfície (en la majoria de casos, per a dificultar la seua escalada, ademés s'untava en sabo o greix). En la part més alta se penjava el premi, que podia ser un pollastre, un pernil, un mocador o joia (per a la novia), o una quantitat de diners.

Consistia en pujar agarrant-se abraçant al pal i ajudant-se, fent força, en les cames. En l'intent podia aconseguir-ho i fer-se en la penyora posada com a premi, o bé no ser suficientment hàbil i esvarar-se cap avall fins a tornar al punt de partida, que era el sol, en lo qual quedava desqualificat.

La competició era per a demostrar qui era el chicon més fort i hàbil; per tant era un joc propi dels chics fadrins.

LA MEUA DONA I ELS MEUS FILLS
DE JOAQUIM SOROLLA, 1910

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.B.A.

Rogle Constanti Llobart

La veu del Rogle 3. 50 reflexions valencianistes per a seguir creant opinió

Rogle C. Ll. i Mosseguello. Castello, 2022 (162 pàgines)

La nostra associació ha alcançat una nova meta: l'edició d'este tercer volum que arreplega cinquanta escrits, cinquanta opinions i reflexions sobre temes que han marcat l'actualitat de la societat valenciana durant els anys 2015 a 2019. Una aproximació crítica als mateixos sempre des d'una òptica netament valenciana que ha buscat donar prioritat a **València**, la nostra patria i, per tant, als seus interessos, que entenem son els de tots els valencians.

Els escrits que l'integren son els editorials del nostre bolletí-revista **Rogle** publicats en els números del 101 al 150, junt al corresponent a l'Extra número 10 (Hivern de 2017). Esta publicació mensual –de la qual el número 189 te ara en les mans– constitueix u dels quefers centrals de la nostra associació.

La presentació, de **Ampar Masiá**, el prolec de **Antoni Fontelles** i l'epilec, de **Joan Ignaci Culla**, als que agraïm públicament la seua desinteressada col·laboració, completen este conjunt d'opinions sobre temes variats, en els que sempre s'ha buscat posar en valor la nostra condició valenciana i fer-ho des de l'autoestima, volent contribuir permanentment a despertar consciències i a construir un futur millor i més valencià. Constitueixen un argumentari en el qual el lector podrà desarmar les contradiccions dels qui volen als valencians en permanent postergació, però a l'hora també son un estímul per a continuar resistint i laborant en eixe noble objectiu de aconseguir que el poble valencià tinga un futur verdaderament i netament valencià.

La portada representa un crít a la llibertat; l'escultura del geni que la personifica, obra de **Auguste Dumont**, es la que corona la Columna de Juliol (Colonne Juillet), emplaçada en la plaça parisina de la **Bastilla**. Eixe es l'ideal que nos inspira, nos ha guiat i nos guia en els nostres escrits: la llibertat, una facultat que no nos ha faltat, que no nos ha coartat ningú, puix només nos devem als nostres ideals, als nostres socis i als lectors que nos segueixen.

Rogle en
Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantilllobart.com

ACTIVITATS CULTURALS

JUNY DE 2022

(Ve de la pàgina anterior)

18 Juny (dissabte) 20:30 h. Rt. "La Hipica". C/ Jaca, 23. València C.

PREMI LLEALTAT 2022

Sopar i entrega del premi a Francisca Llosà Clausich.

PREMIS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS VALENCIANS

En el mateix sopar se farà entrega d'estos premis en la seua 3ª edició.

+Info: **GAV**

OPINIO

La RAE o qui calla otorga

Ve de la pàgina 2.

De tots es sabut l'engany en el que caigueren els acadèmics de la RAE quan firmaren un "manifest", alla pel 1978, que calificava de catalana a la nostra llengua. Ignorants no creem que forem; deixem-ho en confiats respecte de qui els posà el paper davant per a la firma. Un grup d'intel·lectuals valencians, agrupats en el **Colectiu Valldaura**, es preocupà de contactar, u per u, en aquells acadèmics i practicament tots se desdigueren de lo firmat, alegant, en la majoria de casos, ignorància o falta de competència; només uns pocs feren com la RAE, la callada per resposta. De tot aço es un bon testimoni el llibre **La Real Academia Espanyola front a la Llengua Valenciana** (1992).

Nomes per a acabar en lo que motiva est escrit. Diuen que "qui calla otorga" i el silenci de la RAE no fa més que confirmar l'obscurantisme en que s'actuà a l'hora de redactar una definició que denigra l'idioma patri.

Algun dia igual definixen el castella com a "*variedad del latín, que, corrupta y evolucionada, hablan más de 300 millones de personas en todo el mundo, y es el idioma oficial del Estado Español*". A pesar de la malintencionada redacció, aço, al cap i a la fi, es veritat, no com la definició de 'valenciano' que inclou el seu diccionari, que no es més que una burda opinió interessada, no exenta d'alcanç polític.

Juli Moreno

Novetat en la pàgina web del Rogle

Hem incorporat un treball més en la pestanya *Documents* de la nostra web. Es tracta de **Els monuments als Maulets en el Regne de València**, de **Javier Navarro Andreu**, que nos fa un recorregut per les localitats valencianes que tenen en els seus carrers algun monument o placa en recort dels defensors de les llibertats valencianes.

Fe d'errates: en el número 188, en el primer article de la pàgina 4 se diu "es obra de son pare" i hauria de dir: "es obra de son besyayo" Est erro ha segut corregit en l'edició digital.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

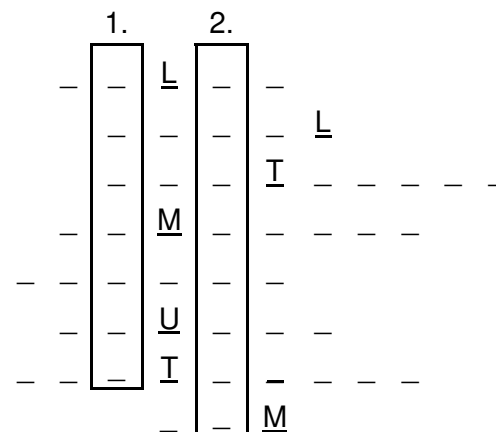
La solucio a peu de pagina.

1. Maquina que s'utilisa per a teixir.
2. Tela utilisada per a cobrir el pa pastat.
3. Creuament de dos races diferents en animals o persones. Mescla de cultures diferents que donen lloc a una nova.
4. Espantapardals. Ser irreal, com el butoni, la mumaranta, etc., per a fer por als chiquets.
5. Erupcio en la pell en forma de granets menuts, moltes vegades com a conseqüència d'una suor intensa i constant.
6. Estat o condicio de l'home o la dona que ha perdut al seu conjuge.
7. Endevinacio que se fa per mig de practiques supersticioses.
8. Zona inhabitada. Terra que no es cultiva o no es bona per al cultiu.

PARAULES VERTICALS

1. Quedar-se sense parla, deixar d'expressar-se. Fer callar ad algu.
2. Causar sordea. Quedar-se sort.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

Centenari de la coronacio de la Mare de Deu dels Desamparats

FENT MEMORIA

J.M.M.

Confeccio de la corona

CORONA POETICA (II)

EL JOYER JOSÉ SUGRAÑES EN LA CORONA

Segons el *Almanaque de Las Provincias* de 1924 "la idea de coronar a la excelsa Patrona de Valencia la Virgen de los Desamparados, venía flotando en el ambiente desde hace ya muchos años". Una comissio es constituí per a dur avant esta iniciativa. El cardenal **Enrique Reig Casanova** –valencià– elevà este sentir el 1 de

setembre de 1921 a la **Santa Seu**, i el 15 d'octubre d'eix any el papa **Benet XV** concedia el privilegi de la coronacio.

Indubtablement una de les coses que es fea precisa era la de confeccionar la corona en que s'havia de cenyir a l'imatge, per a la qual cosa s'obligue una subscripcio popular a fi d'obtindre els suficients donatius, tant economics com en especie, per a la seua fabricacio. Una comissio especial sería l'encarregada de l'assunt. Dit comite pareix que tenía intencio d'obrir un concurs entre orfres i joyers per a l'elaboracio de la corona pero, el fet de no saber de qué es podria dispondre a l'acabar la campanya de subscripcio oberta, es decidi fer l'encarrec al joyer **José Sugrañes**, que ya era conegut per la **Confraria de la Mare de Deu** puix era l'encarregat habitual dels treballs de manteniment i neteja de les joyes d'esta. Era un joyer de gran prestigi, dels mes importants de la ciutat de Valencia, que havia obtes un **Diploma d'Honor en Medalla d'Or en l'Exposicio Regional Valenciana** de 1909. Contaria, per a dur avant l'encarrec, en la colaboracio d'un atre gran orfebre, **Vicente Navarro Remi**, i del joyer **Emilio Vicente Claver** –autor del ram d'assussenes–.

Les donacions se multiplicaven. Es calcula que foren mes de dosmil els donants; entre ells importants families valencianes que regalaren joyes que es fondrien o s'engarsarien per a elaborar la corona que havia de lluir la **Patrona de Valencia**.

Ampara-nos Verge Santa

(Un prec que es torna oració en un any extraordinari al complir-se el centenari de ta gran coronació)

iOh Mare de l'Ampar, oh Verge Santa!
Regina de la mar, l'horta i la serra,
ampara en el teu mant ad esta terra
i torna-nos la fe que se crebanta.

Allunta eixe covid que ens ataranta
que sols nos du desgràcies i desferra
i allunta les tenebres i la guerra
d'un món on l'injustícia s'ajaganta.

I lleva l'impietat i la vesània
de l'orbe, ficant pau ací i Ucrània.
T'ho demane en un prec a cau de mans.

Escolta puix Mareta esta pregària
que enguany se fa precisa i solidària...
iPatrona dels fogosos valencians!

Joan Antoni Alapont i Pérez

Solucio:

Verticals: 1. EMMUDIR 2. ENSORDIR
1. RECORDA... La nostra primera paraula es **emmudir**. L'accio d'emmudir o emmudir-se es un **emmudiment**. Està **emmudit** aquell que s'ha tornat mut o està callat. Està **mut** aquell que per algun motiu està privat de la facultat de parlar. Eix. *En quant s'apagaren les llums de la sala el public emmudi per a escoltar el concert.*

La nostra segona paraula es **ensordir**. L'accio i efecte d'ensordir es un **ensordiment**. Està **ensordit** aquell al que li han causat sordea. **Ensordidor** es que o qui ensordix. Està **sort** aquell que patix una perdua auditiva total o parcial. La **sordea** o **sordera** es la condicio d'estar sort en major o menor grau. Eix. *Han de vindre a reparar l'aparat de l'aire porque fa un soroll ensordidor. / M'han ensordit els petarts que han tirat prop de mi.*